13/09/2024

Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός – Από πού προέρχεται το κακό;

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

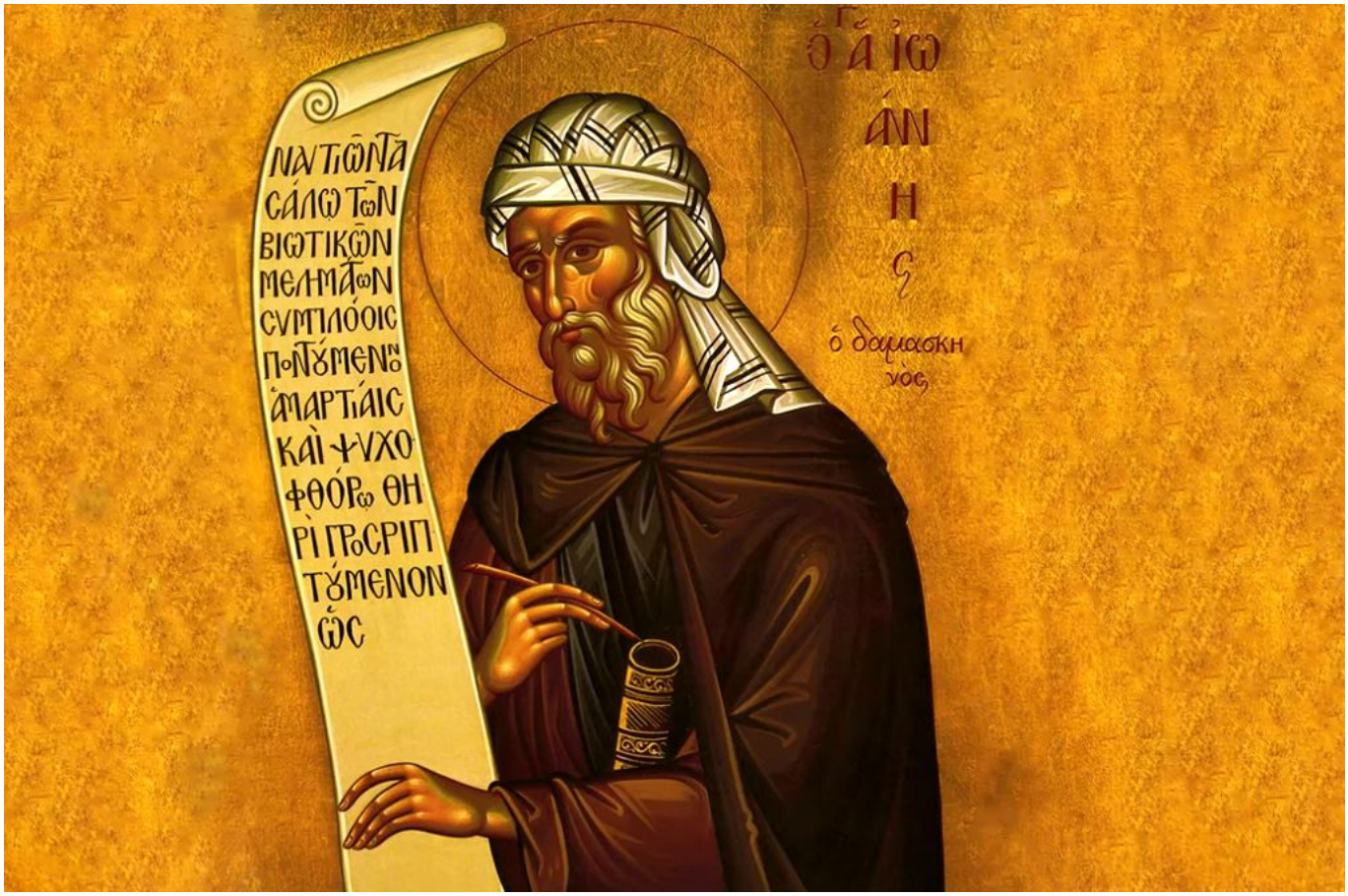

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού
Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως

Απόδοση στην νέα ελληνική
Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πάπαρης (νυν Μητροπολίτης Δράμας)

Συνέχεια από εδώ: http://www.pemptousia.gr/?p=406772

Ότι δεν υπάρχουν δύο αρχές

Θα μάθουμε από το εξής, ότι δεν υπάρχουν δύο αρχές, μία αγαθή και μία πονηρή: διότι το αγαθό και το πονηρό είναι αντίθετα μεταξύ τους, και το ένα καταστρέφει

το άλλο, και δεν υπάρχουν το ένα μέσα στο άλλο ούτε συνυπάρχουν.

Γι’ αυτό το καθένα απ’ αυτά θα υπάρχει σ’ ένα μόνο μέρος από το όλο. Και πρώτα βέβαια το καθένα απ’ αυτά θα οριστεί όχι μόνον από το όλο, αλλά από το ένα μέρος του όλου.

Έπειτα, ποιος είναι αυτός που καθορίζει την περιοχή του καθενός; Διότι δεν θα πουν ότι συγκρούσθηκαν μεταξύ τους και συμφιλιώθηκαν, επειδή το κακό παύει να είναι κακό, όταν ειρηνεύει και συμφιλιώνεται με το αγαθό· και το αγαθό παύει να είναι αγαθό, αν συμφιλιώνεται με το κακό.

Αν όμως αυτός που καθόρισε για τον καθένα απ’ αυτά την περιοχή του είναι άλλος, εκείνος μάλλον είναι ο Θεός.

Είναι υποχρεωτικό να συμβαίνει το ένα από τα δύο: ή να σχετίζονται και να καταστρέφει το ένα το άλλο ή να υπάρχει κάτι ενδιάμεσο στο οποίο δεν θα υπάρχει ούτε αγαθό ούτε το κακό, όπως ακριβώς κάποιο διάφραγμα που διαχωρίζει και τα δύο μεταξύ τους. Και έτσι δεν θα υπάρχουν δύο αλλά τρεις αρχές.

Είναι ακόμη ανάγκη και το ένα απ’ αυτά ή να ειρηνεύει, πράγμα το οποίο δεν μπορεί να το κάνει το κακό -διότι αυτό που ειρηνεύει δεν είναι κακό- ή να πολεμά, πράγμα που το αγαθό δεν μπορεί να το κάνει -διότι αυτό που πολεμά δεν είναι τελείως αγαθό-· ή το μεν κακό να πολεμά και το αγαθό να μην ανταποδίδει τον πόλεμο, αλλά να καταστρέφεται από το κακό ή διαρκώς να λυπάται και να κακοπαθεί, πράγμα που δεν είναι γνώρισμα του αγαθού. Διότι μία αρχή του αγαθού υπάρχει, η οποία είναι ελεύθερη από κάθε κακία.

Αλλά, ρωτούν, αν συμβαίνει αυτό, από πού προέρχεται το κακό;

Διότι είναι αδύνατο να δημιουργηθεί το κακό από το αγαθό. Λέμε, λοιπόν, ότι το κακό δεν είναι τίποτε άλλο παρά στέρηση του αγαθού και παρεκτροπή από τη φυσική κατάσταση στην παρά φύση· διότι κανένα κακό δεν αποτελεί φυσική κατάσταση.

Όλα, δηλαδή, όσα ο Θεός δημιούργησε είναι πολύ καλά, σύμφωνα με το δημιουργικό τους σκοπό. Αν, λοιπόν, παραμένουν έτσι, όπως δημιουργήθηκαν, «είναι πολύ καλά»· αν όμως απομακρυνθούν με τη θέλησή τους από τη φυσική κατάσταση και έλθουν στο παρά φύση,
καταλήγουν στο κακό. Στην κατά φύση βέβαια κατάσταση όλα είναι υπόδουλα και υπάκουα στο Δημιουργό.

Όταν, λοιπόν, με τη θέλησή του κάποιο δημιούργημα επαναστατήσει και

παρακούσει στο δημιουργό του, σχηματίζει μέσα του την κακία· η κακία, δηλαδή, δεν είναι κάποια ουσία, ούτε χαρακτηριστικό κάποιας υπάρξεως, αλλά είναι κάποιο συμβάν, δηλαδή θεληματική εκτροπή
από τη φυσική στην παρά φύση κατάσταση, πράγμα που είναι η αμαρτία.

Από πού, λοιπόν, προήλθε η αμαρτία;
Είναι εφεύρημα της αυτεξούσιας γνώμης του Διαβόλου.

Είναι, δηλαδή, ο Διάβολος κακός;
Σύμφωνα με τη δημιουργία του δεν είναι κακός αλλά καλός· διότι ο Δημιουργός τον έπλασε
λαμπρό και φωτεινό άγγελο, αυτεξούσιο ως λογικό ον· με τη θέλησή του όμως εγκατάλειψε τη φυσική αρετή και έπεσε στο σκοτάδι της κακίας, με την απομάκρυνσή του από το μόνο αγαθό και φωτοποιό Θεό.

Διότι απ’ Αυτόν προέρχεται κάθε αγαθό, και ανάλογα όποιος με την απόφασή του (και όχι τοπικά) απομακρύνεται απ’ Αυτόν, πέφτει στο κακό.

Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, «Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως», απόδοση στην νέα ελληνική, Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πάπαρης (νυν Μητροπολίτης Δράμας). Από: http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/paterikon/iwannhs_damaskhnos_ekdosis_akribhs.htm

Πηγή: pemptousia.gr